

28

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14,
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. 845 I, 28/1970

Α'.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

15-12-69/8-2-1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Ἀ. Γεω. π. ἀ. ζαλα
(παλαιότερον ὄνομα : .....), Ἐπαρχίας... Καζάρων
Νομοῦ... Δωδεκανήσου.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Γεώργιος
Καρ. Καρίκης. ἐπάγγελμα... δικμοδιδάσκαλος
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις... Ἀ. Γεω. π. ἀ. ζαλα... Δωδεκανήσου
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 10 ἐτῶν... δύο ἐτῶν
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον... Γεώργιος... Ρωσέτας... Καρῆς

ἡλικία... 68... γραμματικαὶ γνώσεις... Ζ' Ἑλληνισμοὶ
..... τόπος καταγωγῆς... Ἀ. Γεω. π. ἀ. ζαλα -
..... Δωδεκανήσου.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ... ΑΘΗΝΑΝ... (63 ἐτῶν)

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προσερίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Αἱ... ἐνταῦθα... αἰῶνες... ἡδύνατο νὰ
παρρηρησθῶν... ἐπεύρατο, ἐνῶ αἱ... ὄρεναί... ἦσαν
ὁμοῦ τοποί...
'Υπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; ... ἦσαν... φρονίμοι... καὶ... χωρίζονται... ..
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ('Ελληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. α) εἰς φυσικὰ πρό-
σωπα β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἑλληνας ἢ ξένους) γ) εἰς
τὴν Ἐκκλησίαν καὶ δ) εἰς τὴν ἐποικήν Ἐφορείαν
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν τοῦ συγκεντρωσμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένην ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; ... ἦσαν... ἐπὶ... εἰς... τοῦ πρώτου... ὅλων τέκνων -
ἐστὶν... ἔχει... αἰμέως... μετὰ... τὰ... ἀφραδύνας... αὐτῶν, τὴν
διετέλει... δὲ... εὐμενερμένῃ, ἐφ' ὅσον ἐπετέλειτο
δυσχερέων, μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἢ περι-
ουσία του διενέμετο ἐξ ἑαυτοῦ εἰς τοὺς υἱοὺς του.

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Ἀσχοροῦνται συγχρόνως καὶ εἰς τὴν γεωργίαν καὶ εἰς τὴν κτηνοτροφίαν.*
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Ὅλοι διέδεται μετὰ ταῦτα καὶ.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς άτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Εἰργάζοντο οἱ αὐτεῖς γεωργοὶ μετὰ τῶν οἰκονομῶν τῶν καὶ ἡ γένεσις παρεχάρι τῶν ἐγγράφων εἰς τὴν ΔΟΥΡΕΑΝ, οἱ δὲ γαιοκτήμονες μαζὶ πρὸς προφορικῆς συμφωνίας.*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *Σύντραφοι (εἰς κληρονομίαν τῶν κυριωτέρων οἰκονομῶν)*

Ἦτο πορὺ... χαμηλὰ, διότι ἦσαν πτωχοί.

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *Εἰς εἶδος.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐπαχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέμισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ τοῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *Ναί, τὰ ἀπομαρφέμενα καὶ κοπέματα (ἐν ἡμέρᾳ παιδία 15-20 ταῖν) ἦσαν ἐντόπιοι καὶ ἐπηρεάζοντο εἰς εἶδος μαζὶ πρὸς συμφωνίας ἐν τῶν προτέρων συμφωνίας.*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρεταί) ἢ δούλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Δὲν ἐκώρυχον...*

δοῦλοι (ἐκωρύεσθαι)...

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου προῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; *Εἰς τὴν Ἀνατολὴν (Τουρκίαν) εἰς οἰκισμοὺς, εἰς τὴν Ἀμερικήν, εἰς τὴν Κόζιμνον (ἐκ οὐρανοῦ), Πειραιᾶ, Ῥόδον κ.λπ. ὡς ἐργάται.*

β) Ἐπήγαιναν ἐπαχικῶς : ὡς ἐργάται ἐκωρύεσθαι ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραματευτάδες (ἐμπόροι) κλπ. ; *Ὅς μετέσθαι κυρίως.*

δ'. 1) Πώς ελιπταίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Τὰ χωράφια ἐξυπαίνατο, πρὸ τῆς ἐποφῆς α) με φῶς καὶ β) με φυτικὴν (καὶ βίς τῶν θάμνων ἐντός τῶν χωράφιων μετὰ τὸ μαδάρισμα αὐτῶν).

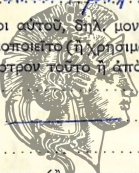
2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Τὰ ἔτος 1948 (πρῶτος τοῦ Γ. Π. Ε. Αἰγυπτιακῆς)

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Σιδηροῦν ἄροτρον εἰσέφερεται ἐκ τῆς Αἰγυπτιακῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1964.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον αὐτοῦ ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. Χειροκίνητο 4. (V) νί 5. 6. σταβάδι 10. χάρμα
2. 6. πλάτη 5. 3. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

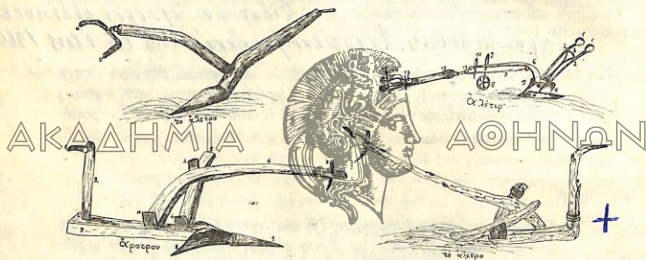
2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ἔκαστος (πρῶτος) ἀπὸ τοῦ 1964.
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ..... ἀπὸ τοῦ 1964.

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
 5) Μηχανή ἀλωνισμού .....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον Τ.α. κατασκευάζει
ἐῖδοι...τεχνίται, ἐπίστα δέ καὶ οἱ
ἰδιοὶ...οἱ γεωργοί.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Χέροχαβη	...6. Μάτιασμα	...11. ....
2. Χεροχάβη	...7. Πουρχάι	...12. ....
3. Κουντούρι	...8. Μπαρῶντες	...13. ....
4. Βταβάδι	...9. (C.V.) ν.Ι.	...14. ....
5. Επάδη (βίδα)	...10.	...15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῃσιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν
χώματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

α) Διὰ τὰ «κρυφοῖς κλωτὰ» (καμυνοκρίματα - μακρὰ ἐδάφη)
τὸ ὑνί ἦτο εὐμεγέθους (ἀμυνοκρίματα) καὶ ἴσως ἐδιδότο
«μακρὸν» (εὐμεγέθους - μακροκρίματα). ἦτο ἐλαφρῶς
ἀμυνοκρίτων, διὰ τὰ μὴ «κρυφὸν» εὐμεγέθους.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Ὀρθογωνίου παρα-
λληλογράμμιου (ἐκ δουλίου).

6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ δουλίου ἢ σιδήρου.

μεγέθους ἀρότρου (ἀπὸ ἀγριοδουλίου ἢ
δουλίου).

- 7) Ἔργαλεία διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πρίονι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

α) Τὸ σκεπάρνι. β) Τὸ ἀρίδι καὶ
γ) Τὸ ξυλοφάι (ἀρνάρι).

πρίονι

ἀρίδι

ρινί ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Παλαιότερον ἀπὸ κρινοὺς, βόες, ἡμίονοι καὶ ὄνοι.*
 β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ... *Ἦν ἀνταρτεῖ... δύο... ἴσοι... δύνανται...*

- 9) Διὰ τὸ ζεугάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Ὁ ζυγὸς ἦτο (καὶ εἶναι) πάντοτε ἀναγκαῖος.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Ἦτο... ἐκ εὐδερμίου καὶ ὀνομάζεται λούρα.*

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *Τελευταίως ἐξ ἑνὸς κτήνους.*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τοῦ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *Τὰ πρόβατα δύνανται προδίδονται ἐξ ἑνὸς ἄροτρον.*

α) Ποιος ὠργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *Κύριος αἰ. ἀνδρ. κατὰ τοὺς αἰ. γυναῖκες (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ὠργωνε ἐκαστὰ 5 μέ. τοῦ «παρορμίου»).*

2) Πώς γίνεται το ζεύξιμον εις τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

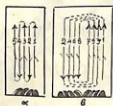
Μόνον δια τῆς βοήθειας ἡς σουχίδου
εἶναι βέβηρα ἐν ποδοδέρμει.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὀργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τὸ χωράφι ὀργώνεται με ἀνοιγομένης αὐλάκας κατ'εὐθείαν γραμμὴν (σχεδιάγραμμα α).

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἄκομη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὲς ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσοβράδες κ.λ.π.) ; *Ἐξισοχίζετο ὁ ἀγρὸς εἰς σποριὰς πρὸς τοὺς 3-4 μέτρων καὶ συνεχίζοντο ἢ σπορὰ καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ.*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ; *Ναί, με αὐλακιάν διὰ τοῦ ἀρότρου.*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἀρότρον ; *Τὰ χωράφια τὰ δασύα δὲν ἔχω δυνατόν νὰ ὀργώδουν (ἀβοῖα) ἐμπείροντα διὰ τῆς σκαπάνης.*

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. *Ἐπιδέχ. ὅλα, ἐκεῖ, τὰ χωράφια παρουσιάζον μετ' ἄλλου μέτρου ὀργώνονται πρᾶγμ. τὸ δὲ (ὑνί) ἐφ' ὅσον ἐξ. βάθος 0,25-0,30 μ.*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Ο. ἐρώπος τοῦ ἀργώματος ἦτο ὁμοιομερῆαι δι' ὅρας τὰς σποράς.*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σποράν ὁδηγητικῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Τοῦ Ἀργίου μῖνα, εἰς τὰ χωράφια ἐν τὰ ἔσποτα. ἔχινε ἀγροκόπανους. ἔχινε τὸ πρῶτο ὄργωμα, τὸ δασύον. ἔχινε τὸ «νειατὸς». Μετὰ 15 ἡμέρας ἀμοροκοῦντο καὶ δεύτερον ὄργωμα, τὸ «διβόλισμα». Κατὰ τὰς ὁρὰς Μαΐου ἔχινε τὸ τρίτο ὄργωμα, τὸ «μυπο-ετάνισμα».*

2) Διὰ τὸ φυτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἐγίνοντο ὁμοίως τρία ὀργώματα : νειατὸς, διβόλισμα, μυποετάνισμα.

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγροκόπανους, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐν (4) ἔτος ἦτο, εὐνήδους, ἀρμεγόν...

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Ἐν ὄργωμα κατὰ τὰ φθινόπωρον. (ἂν εἶχε πρῶτους βροχοὺς ἔγινοντο καὶ δύο ὀργώματα.)*

5) Ποία ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *Ο. γεωργός. φέρει τὸ δισάκι + πλῆρες ἐπὶ τοῦ ἔμμου. ὁ δὲ ἐξ αὐτοῦ χαμβανόμενος σπόρος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.*

β) Μὲ ποία γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρν, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

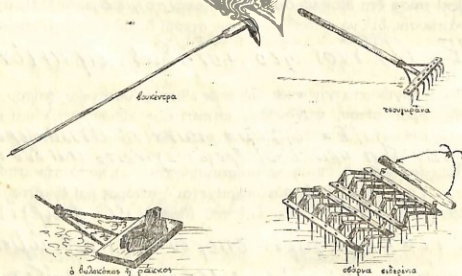
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; .....

Εἰς τὸ ὀπίσθεν μέρος τῆς βουκέντρας τοποθετεῖται ἐν πλατῷ εἰδηρὸν τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται πλαστίρι, ἀποσκευασμὸς διὰ τὸ μαθαίνειν τῶν τέκνων καὶ τοῦ ὄχιου.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφίου (σβάρνισμα, διβόλισμα); ..... **Ο. Χ. Ι.** .....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδας, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ βουκὴ τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχει ὀργωθῇ γίνεται κυρίως μὲ τὸ τσαπὶ.

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

Ἡ μαρτυρὴ γίνεσθαι μετὰ τὰς
μαθηματικὰς τύπων (ἰχθυογράφημα (β)).

κασιμάς

(α)

τσάπα

(β)

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὀργῶμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Ὁ «παρασυρὴς» ἢ «μοπέλι» ἀποχρεῖται μετὰ τὴν
εὐαρίην τῶν μερῶν τοῦ ἄρουρου ποῦ δὲν ὀργώνεται διὰ τοῦ
ἄρδου ἢ ἀντιπαροῦσιν ἢ ἀποχρεῖται εἰς τὸν ἀέρος κορυφῶν.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Διὰ τὴν ἔραμιν, ὡς καὶ μετὰ τὴν ἔραμιν
οὐκ αἰ. «φύττα» χωράφια, ἐν τῇσι ἡραγίαις, ἡραγίαις
τοῦ δὲ ὁ ἴδιος τρόπος ἐπὶ τῇ μὴ καὶ διὰ τὰ διημερία.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ...

Χωράφια ἐμτὸς τῶν βαλτωδῶν τὰ εὐαρία
ἢ εὐαρία ἀματῶν.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγίαις) καὶ ἄλλως.

Εὐατῶν γεωμηλῶν. ὡς ἐδαφος, ἐμτὸς εἰς
αὐλάκια καὶ ἐφυτεύοντο ὁ ὅτι τῶν γεωμηλῶν
ἐμτὸς.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Με δρεπάνια*
(ὀδοντωτά ἢ με κόψη) ὡς τὰ
ἐξ τῆς φωτογραφίας εἰσιονόμεινα.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Με δρεπάνια*
καὶ οὐχί ἐπανίας διὰ τῶν χειρῶν.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).
ἦτο καὶ ὀδοντωτὴ καὶ ὀφθαλμῶς.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

*ἡ χειρολαβὴ ἦτο ξύλινη ἢ δὲ ἐν τῷ αὐτῷ
 εἰσέρχομενος σιδηροῦς βλαβερὸς εἰσέρχεται
 ρουρά (αἰρά) τοῦ δρεπανιοῦ.*

5) Ποῖος κατεσκευάζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) ..... *ὁ βιδαρουργός* .....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὁσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Παλαιότερον (καὶ αἰνετέρον) ἦτο ἐν χρόνῳ ὁ θερισμὸς διὰ τῆς χειρὸς ὥστε καὶ ἐξοικονομεῖται περισσότερο ἄχυρον -*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *ἐν ἕκῃ, 0,04 - 0,06 μ. ἀπὸ τοῦ ἐδάφους. Μερικὰ φορὰς τὸ δρεπάνι ἐφ' ἄπτετο τῷ ἐδάφους.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμειναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ....

Ἐπὶ τῇ γῇ καὶ ἀπὸ τοῦ ἀχύρου (προσμά)

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *Οἱ ἴδιοι καὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τῇ γῇ τὰ δράγματα 3-4 χερίες καὶ τακτοποιοῦσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους -*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; "Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζὶ, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὗρισκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Ἐποποδίζονται ποτὶς μαστὶ (3-4 χερίαις) καὶ τοῦ μαστὶ βίτου οἱ στάχυες εὗριθεύονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν καὶ δὲ κριθῆς διασταυρῶνται*

Λιτάνια.

1) Ποιοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θεριστάι, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; *ἐκείδον ὄρει.*

— Άνδρες, γυναίκες και παιδιά...
Δεν ήρθε το θάνατό από εγώ...
Μερη δόξα ή μακαριότη ή το ευμύρι.

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίων (μεροκάματο) ἢ κατ' ἀποκοπὴν (ἐξεκότης). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος; Τὸ ἡμερομισθίων ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν).

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἐφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θειρισμόν ; Ἐπίσης κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *Εἰς τὰ δάκτυλα ἔτιζον... τρεῖς χιόν. ὑφ' ἀριστερᾶς διὰ νὰ φαῖν ἀνέχονται. Εἰς τὴν μέσσην ἔφεραν τρεῖς χιόν. μανδύας διὰ νὰ ἀποφεύγουν τοὺς παύσαντα λέ. μανδύα. ἔδωκαν... ὅπως τὴν μέσσην των.*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; *ἐκινήθη ἡμέρα ἐν ἁρξίαις τοῦ θερισμοῦ ἢ τοῦ δευτέρου τῶν προσηγμένων οἱ θερισταὶ μετὰ τὴν ἔρχομα τῶν ἐπιπραινόντων ἐς τὸ χωράφι διὰ τὰ ἐτοιμάδεσθαι.*
- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Ναὶ... Παραθέτω ἐν χωρὶς μετρίως δίδεται... ἡμεῖς ἀντὶ τοῦ χωραφίου μετὰ τὴν νὰ θερίσωμεν καὶ μετὰ δὲ τὴν ἄνεμον καὶ ἡμεῖς γὰρ φαίμεθα*
- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)
- Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. *Τὸ θερὶν ἐκτελεστέον... καὶ οἱ θεριστοὶ δὲ τὸ ὅλον αἰὲς ἀνέχουσιν καὶ οἱ θερί- βεται περὶ χωρὶς καὶ κατακόποι ἐπέστρεψον ἐν τῷ χωρίῳ ἀνταρρέοντες εὐχὰς, ὡς καὶ καὶ τοῦ χρόνου καὶ γὰρ φανερὸν παρὶ μαρτὰ καὶ τὰ βαν ἀντιφωτίζουμεν... «καὶ χιχλιομοδίους» κ. λ. π.*

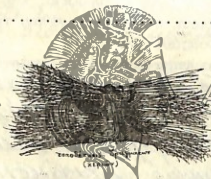
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Οἱ στάχες δὲ ἐδένοντο ἀλλὰ ἔμενον ὡς χιτάδια ἐπιτεθιμένα ἐν τῷ ἡλίῳ ἐπὶ τινος ἡμέρας, ἐτοποθετοῦντο δὲ ἐπὶ αὐτῶν γίδαι διὰ τὰ μὴ παραβύρνηται ἀπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ ἔπειτα, ἀφ' οὗ ἐξυφανίνοντο καλῶς, μεταφέροντο διὰ τῶν ἀνδρῶν* ματ' ὡς δειῶν ἐν τῷ ἀγῶνι (ἀνδρῶν : τετράγωνος οὐκ αἰσῶς δὲ ἐν ἐδένετο ἐν τῷ τῆσρα ἡμέρα διὰ ἔχοντιν.)*

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χειρὶς, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Οἱ στάχυες δὲν ἔδένοντο ἀλλὰ
διὰ τῆς ἀνάγκης μεταφέρονται
ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς τὸ ἔργον διὰ
τὸ ἐξωνιέμεναι -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Πρὸ τοῦ 1900. (ἡ ἀκριβὴς χρονολογία — 16 — δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γνωσθῇ μετ' ἀκριβείας)

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. Δις τοῦ ἔτους.
 Ἡ χειμερινή καλλιέργεια ἀρχίζει
 ἐν ταῖς ἀρχαῖς Μαρτίαν ἢ δὲ Δερινή
 γὰρ πρῶτον 15/ἡμέραν τοῦ Ἀυγούστου.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.....

...λέ. τῶπαν... καλλιέργειαν... τῶπαν.
 Ὁ γεωργὸς... ἐφρονεῖτε γὰρ κατὰ τὴν...
 τῶπαν... ὅλγον... καὶ τὸν... φυτόν... ὥστε
 νὰ μὴ μὲνεται τὰ γέννημα.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐσυν-
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. Παλαιότερον
 τὰ μέλη... (βάες, κτήνη, δῖνοι)
 ἐτρέφοντο κατὰ τὴν χειμερινήν περίοδον
 ἀποικιστικῶς διὰ τὴν... τὰ
 τελευτή... ἐν... χρησιμοποιεῖται πρὸς τὴν
 βιοπὴν αὐτῶν καὶ βανδῶν.
- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). Ὁ ἐρί... τὸν... λέει... μὲ δρέπανον

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

...Τὰ δρέπανια εἶναι τὰ αὐτὰ ποί-
 χρησιμοποιεῖται καὶ διὰ τὴν δρέψιν τοῦ σίτου.

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ...Τὸ χόρτο ἀπλώνετο δὲ καὶ
 Συρανή... Μετὰ ἀπὸ μερικῆς ὑψέως
 ἐδένετο, τὰς πρωινὰς ἡμέρας πάντα τε
 με' δροσιά.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνεκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Ἐμαίον, γεωργόν, εἶχε καὶ τὸν ἰδιώτην του
 ἄγνιν, παλαιὰς φάρμακας καὶ ἐκ εἰς μάδε
 χωρεῖν ἅπαντες ἐνέμεντρον καὶ οἱ ἀπὸ
 χυνοὶ μεταφερόμενοι διὰ τῆς ἀνάγκης.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;
 Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; Ἐπομένως

ἐτανταριά οἱ δὲ σταχυεὶς ἐτοποθετοῦντο κυκλι-
 μῶς ἄρχιδον δὲ ἀπὸ τοῦ πρὸ βορρᾶν μέρος.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγίνετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; Ὁ ἀγνινισμός...

ἐγένετο ἀνέκαθεν ἐν τῷ ἀγνιν...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; Πηλείον, τῆς κ.κατοικίας, (ἀφροί-
 μίας), ὥστε καὶ εἶναι ἐξέμορος ἢ ἐν κ.
 προδήμευσις τῶν ἀχέρων.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς, πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *εἰς. φαίν.*

*Εἶναι δυνατόν, μάλιστα, μια οἰκογένεια νὰ
ἔχη περισσότερα ἀλώνια, δίδει πολλὰ φρούτα καὶ
χυμὸν εἶχε καὶ τὸ ἴδιον του ἀλώνι.*

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

*Ἀρχεται περὶ τὰ τέλη Μαΐου καὶ λήγει, ἀνα-
χόμενος καὶ τῇ παραμυγῇ, περὶ τὸν Ἰούλιον.*

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *ἔχ. π. ἔρχαν. μέλαν. « χυμα-
τάλωνο ». Ἐξριπτοῦ ἀπὸ τοῦ ἰσοβάτου. ὕδατος
καὶ ἀχέων καὶ μετὰ ἐπαυτοῦ μαζῶν.*

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστοῦ ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων).....

*Ἡ ἐπισκευὴ τοῦ ἀλωνιοῦ ἐγίνετο
διὰ μείγματος πηλοῦ καὶ ἀχέων.
Τὸ μείγμα ἐπαυτοῦ μαζῶν.....*

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Ἡ προετοιμασία
τοῦ ἀλωνιοῦ γίνεται τὴν προηγουμένην τῆς
ἐναρξως, ὁ ἀλωνισμὸς δὲ ἀρχίζει μετὰ τὴν
10ην πρωϊνὴν ὥραν.*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Οἱ σταχύνες... ἐκμορπίζοντο... μακρονικῶς... καὶ ἑξ
πλάχους... ἐν τῷ τοῦ ἀγχιῶν... διὰ τῆς διχάχνης.
Ἀγχινοῦ τῆς δὲν ἐκμορπίζονται... ἀντικαθίστανται
ὁ ἐ' τοῦτον ἐν τῶν δύνων, τὸ πρῶτον τῆς βειρῶς πρὸς τὰ
ἐβελ -

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοιποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νίου ἐύκλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στήγερās,
στρούλουρας, δοικάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδίαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἐρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

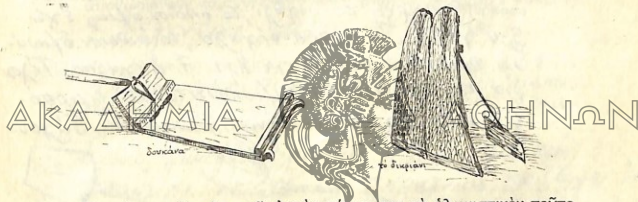
Οἱ ἀγχινοῦ... γίνονται... μακρονικῶς... διὰ βοῶν... ἡγε-
ῖται... ἀγχινοῦ τῆς δὲν ἐκμορπίζονται... ἀντικαθίστανται
ὁ ἐ' τοῦτον ἐν τῶν δύνων, τὸ πρῶτον τῆς βειρῶς πρὸς τὰ
ἐβελ -

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνίου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχθυογραφήματα). *Τὸ δὲ δῶν
ἐδωκετο μετὰ τὸν ἀπὸ τὸν τραχηλὸν διὰ
βραχύνου ἐξ ἑνὸς τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐπὶ γέμετο εἰδὶ-
κῶς πρὸς τὸν κοιλίαν αὐτῶν ὅπως περι-
πῶν αὐτὸν μετὰ τὴν γυναικῶν.....*

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
χανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένων ζώων, σύρεται
δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθήεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνι-
στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

*Δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο, οὐτε μάλι-
στὰ μέγα ἐχρησιμοποιοῦνται, τοιοῦ-
του εἶδους μηχανήματα.....*

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *Ο. ἀρμυροφύλας*
ἀρχίζει μετὰ τὴν 10^{ην} πρωτὴν ὥραν, ὥστε
να δειπνῶσιν οἱ ἐργάται, διαμύπηται δὲ
περὶ 7^{ην} 3^{ην} ἀπογευματινὴν ὥραν διὰ
τὰ ἐπαναληφθῆ κατὰ τὸν ἴδιον χρό-
νον τὴν ἐπομένην ἡμέραν.....

- 12) Ποῖα ἄλλα ἄλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *Πάρχει τὸ διχάλι, τὸ ὁποῖον ὅμως ἔχει*
3-4 χαλὰ. τὸ μαρποδιχάλο, τὸ ὁποῖον ὅμως
ἔχει πρὸς τὸ διχάλι ὅπου ἔχει 7-8 χαλὰ. Τέλο
διὰ τὸν μαρπο φημιφασαίνεται τὸ μαρπο-
φτωαρο, τὸ ὁποῖον εἶναι φτωαρο ἐν δούλο

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; *Μόλις ἀρμυροφύλας τὰ ριφθέντα στάχνα*
τότε ὁ γεωργὸς ρίπτει μετὰ διχάλι, νέους νεπέ-
τες (πιοτέτητες στάχυν). Πρὸς ἀρμυροφύλας...

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἄλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι ἄλλαχού φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα) *Χρησιμο-*
ποιεῖται ἡ μαντάρα ἢ τις ἑτέρα ράβδος ἐν δούλο
ἐν τῷ ἐν ἄκρον ἐν ὁποῖα ἀπάρχει μιά πρὸκα,
διὰ τὰ κεντῶν τὰ ζῶα, ὥς δὲ τὸ ἕτερον
ἄκρον μιά δερματοτὴν ἀπόχη διὰ τὴν
βελήχη τῶν λούπρων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχυῶν ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης, κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν Ἐμαρξέτα νεπέτια καὶ ἀρίθμῳ

δὲ τῶν ἀτρίβων. παρ' ἡγεμνίδωντο. ἔξυρτατο ἀπὸ τῶν ἀτρίβων τῶν κρήνης. Ὅσο περιεώτερον ἀπὸ τοῦ ἡτο ὁ ἡγεμνὶς τόσον περιεώτερον νεπέτια ἡγεμνίδωντο.

90' πεντα
(διὰ τὰ δέξια)

κουτάλα

90' αἰντα
(διὰ τὰ ἄριστα)

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (Ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

Λέγονται... (9) γυνεμένα - .....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετ' ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τσούπηδες) καλούμενοὶ ἀλωνοῦνται καὶ ἀγωνιάτες, οἱ ὁποῖοι εἶχαν βοδινὰ ἢ αἰγὰ καὶ ἀνέλαμβανον τὸν ἀλωνισμόν

Καὶ οἱ γεωργοὶ ἄλλοι δὲ οἱ ἴδιοι, μετὰ τῶν βοτάνων... ἐνίοτε τῶν παραγεμνῶν τῶν ἔχει ἐπιβίη... τὰ ἀπαιτῶμενα δὴ... ἔαν χρειάζεσθαι περιεώτερα δὴ... τότε δανείζεται μετὰ ἀπὸ ἄλλων γεωργῶν.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ὁ δὲ μωρομαλγηροῦνται, οἱ δὲ οἱ παρῆντον μωροῦν μῶτοι. τὸ δὲ τῶν, χρησιμεύοντων δὲ τὰ κοπάνισμα.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του; Ἐξ ἐξυρτατο

κοπάνος. Ἐἶχε μῆκος 0,80 μ. πλάτος 0,20 μ. καὶ πᾶχος 0,10 μ. ὁμοειδὲς δὲ μετὰ μὲν πῶς γένοιτο.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). *Τὸ κοπάνισμα ἐγίνετο ἐν
χωρῶν ἐν τῷ χωρὶς καὶ δι' ὅρα τὰ δημητριακὰ
μὲν καὶ ψυχρὰ δὲ.*

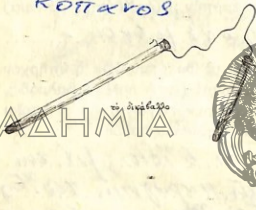
κοπάνος στρογγυλός

ξύλον κομμιζόμενόν διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ὧρου δημητριακῶν.

κοπάνος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; *Ἐξήνετο ὑπὸ τῶν γυναικῶν καὶ πατρ-
ῶν καὶ τῶν μετῶν τῶν οἰκογενειῶν τῶν
πάντοτε δέ... πρᾶξι μόνον περὶ μικρῶν
παραγωγῶν.*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Οἱ σταχτοὶ ἐλαύνοντο διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς καὶ ἐτο-
 μάζοντο ἐπὶ τοῦ ἄνω χεῖρος ἢ τοῦ ἡμικύκλιου ἀριστερᾶς
 καὶ ἐμοσθάνοντο. Ἡ προκύψα τῆς ἐλαφροῦς δὲν ἦτο
 ἐλαφρὰ καὶ ἐν ἀριστερᾷ ἐπὶ τὴν ἀχυροποίησιν ἀλλὰ
 ἐπὶ τὸν διαχωρισμὸν τοῦ κοπάνου.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ἐτραγουδοῦντο ἀρμεζαὶ τρα-
 γούδια διὰ τὸ διαμενέσθαι ἢ φρονεῖν τῆς ἐργασίας
 ἢ κόπῃς καὶ ἀμείψαν τὸν ἄλλον. Ἦσαν ἐν δίστιχον
 « Τὰ μαῦρα βόδια ἐξόν διχρὶ τὰ κόπῃς (μάσκεα) ὡς ἐλάνε
 καὶ τὰ κοπῃνοπάρδαλα ὡς φάνε τὰ μαῦρα (μαχαίρη) »

- 23) Ποτέ τὸ πρῶτον ἐγίνετο χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Οἱ ἐλμυλισμένοι στάχυες μαρσύνονται
 (ἐλμυλισμένοι). Τὸ γυνῖον κυρτεῖται μέτ. δι. π. ἀχί
 καὶ ἐπέ. α. α. - νεπέ. α. α. (νεπέ. α. α. = πορό. α. α. ἐλμυλισμέ-
 νων... ἐλαφρῶν... π. α. φ. α. α. 2, 30 μ. περί. π. α. α.)

τοῦ δικριγιάν (ἐλμυλίου)

τοῦ γυνῖον (ἐλμυλίου)

τοῦ γυνῖον (ἐλμυλίου)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. Ὁ βωμὸς . . .

ἔχει ἐπίρριπτες ἐχθρὰς . . .
 Πρὶν ἀρχίσαι τὰ λίχνια οἱ γεωργοὶ
 ἀπομαρτυρεῖται, καὶ μόνον τρὶς τὸ
 βωμείον τοῦ ἐταυροῦ γέροντες ἐξ ἑαυτῶν.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο. Ἀρχίσαντες . . .

διχάζει, συνεχίζουν μετὰ τὸ μαρποδίσχιστον
 καὶ τελειώνουν μετὰ τὸ μαρπόφυτταρον . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

- 3) Ποῖος λίχνᾱ (ἀνέμιζει) ἄνδρας, γυναικὰς· εἰδικὸς λίχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἀνέμειδον, ἐκνήδυνον οἱ ἄνδρες (οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοί)
 Ἐκνίοντες οἱ γυναικὲς ἀνέμειδον καὶ γυνεῖς καὶ μετὰ τὰ
 παῖδά . . .

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

Λέγονται τρωμέφαλα ὁ ἀποκαρφεύς
 τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ τρωμέφαλα γίνε-
 ται μετὰ τὸ κοπάκιον . . .

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῆσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

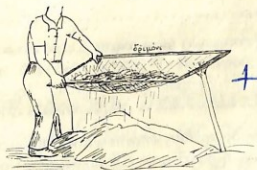
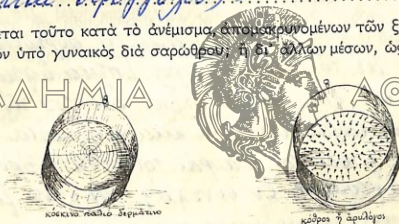
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

*Ἡ διαλογή γίνεται μετὰ τὴν κρεμονήν, εἰς
μ.ο.δ.μίνον μετὰ τὸν μ.αἰ. τετραμήνον (ἐνίοτε
μ.αἰ. εἰσραχέον).*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρά καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Η. ρεμον. 4. 4. 20. 25.*

*τράχυνος. χαμαρίνα διαβάσεων 9.30 x 9.60
τὸ εὐαίσθη. ἐξέρω. ὅπως ὁ γίγον. μεραυτοῦρας
τῶν διαβάσεων τοῦ καρποῦ. ὁ γίγον. ἐχέ. μορφή
του. ἐκρῶδρον ἀπὸ θυμάρη. διὰ κα. μαδακίδη. τὰ
ἀχυρά πού. πίπτουν. μετὰ τοῦ καρποῦ.....*

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ. *ὁ καρπὸς σωρεύεται. ἐξ*

εὐρὸν μετὰ τοῦ καρποῦ. ἔπειτα ὁ γίγον. χαμαρίνα. διὰ τῶν δεξίων. ἀκρίβει. καὶ γίγον. ἐπὶ τοῦ εὐροῦ. καὶ ἐντὸς αὐτοῦ διακρῶν. Εἰς τὸ μέσον τοῦ εὐροῦ. τοποθετεῖται ὁ ῥότος τοῦ καρποῦ. ἔπειτα. χαμαρίνα. φύαν. +

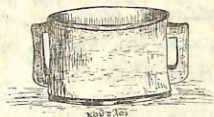
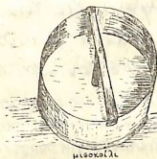
- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι. π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

*+ γούχταν καρποῦ, κρῖνει τὸν εὐαίσθη του,
ἀκρίβει. τὸν καρπὸν καὶ τὸν εὐορπᾶ
ἐπὶ τοῦ εὐροῦ.*

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *ὁ δωματιεὺς ἀρχεὺς*
εἰς τὸ ἀλώνι, ἐμετράνε τὸν καρπὸν μὲ τὸ κρουσάκι,
τὸ ἐποῖον εἶχε χωρητικότητα 12 ὀκ. καὶ ἐγράφανε
τὸ 5% . Τὰ γραδίκια ὀμοιάζει πορὺ μὲ τὸ μυδοκοῖχ.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) *ἡ παραμυρὶ ἀποθηκεύετο εἰς τὴν γούβαν.*

Ἐντὸς τῶν ἀχύρων ἐγίνετο εἰς γράμμοι καὶ ἀπὸ τὸν κεφαλόμυτην (καπνοδόχον) ὁ μαρπὸς ἐρρίπτετο +

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

+ ἐντὸς τῆς γούβας, ἐμαρτύρετο ἀπὸ ἐκὸν καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀπὸ ἄχυρα.

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Εἰς μάλιστα χωράφι ἐπύρχην
μαί... μὲν... ἀποδοῦμαι διὰ τὴν ἀποδοῦμαι...
...βίη... τοῦ ἀγέρου... ἐντὸς αὐτῆς.....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Ὁ γεωργὸς... ἐξέλεγε τὰ χωράφι, μετὰ τὴν κομ-
τέραν... ἐπορὰν... ἐδέριδε μαί ἀγέρου... χω-
ρίστα τὴν παραμυρὴν μαί ἀγέρου τὸν μαρπὸν...
διὰ σπορόν...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχυῶν,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Ἡ ὁχι.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰουδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τὴν 22αν Ἀπριλίου, παραμυρὴν τῆς ἑορτῆς
τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, μαί τὴν κφέραν
τοῦ Πάσχα (καψίμα τοῦ Ἰουδα).....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

Τὴν παραμυρὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἤνα-
πιτακ. πυρᾶς κφέρου μετὰ τὴν δύειν τοῦ
ἡλίου... ἐν τῇ κοίμῃ τοῦ χωριοῦ.....

Τὴν κφέραν τοῦ Πάσχα - περί τὴν μεσση-
μέριαν - ἐμαίνο το ὁμοίωμα τοῦ Ἰουδα
ἐν τῷ προσόχῳ τῆς ἐκκλησίας.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Λέγεται.....φωτιά.....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν· παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ; ...

Όλοι, ό υφάρμοτοι άνδρες, γεράκιμα γέροντες
και νέοι.....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά την πυράν.

Τά κλέπτουν ; Άν ναι, από ποιον μέρος ; Τά ξύλα συλλέγουν
κυρίως τά παιδιά, τά εαυτοί. τά δούλοι από τας
γυναίκας τών κυριών. Όχι οπαίτες, όμως τά κλέπτουν
άπό τών πλησιέστερων φράκτας.

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς τών. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Ο καάδης παιδιών διατρέχον έρχοτόγαριά, από
ένωρίς μαί φανάδου διατά : «Ένα ξύλο γιά τόν
Άη-Γιώργη ! » και έπαιονρά προσφέρη τότε
έξ τών παιδιών έμ ή ένα τεμάχιο ξύλου.

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα .....

Όταν ή πυρά ήναπτε τά παιδιά ενε-
μεντρύνοντο περίξ, έφώναζον, επήδον,
έχέλασθαν και έδυμνηρούνται σ' έσω
μέγαν θόρυβον -

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Όλοι οί άνδρωποι πηδούταν πάνω από τήν
φωτιά (έπίβασον ότι έτσι έμαθαρίδοντο
άπό τούς ψύλλους, οί όποιοι έμπίσιζο)
μέ γέλωτας, φωνάς και εύχάς...

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

...? Μαίνεται... μόνον... ξέχνα...

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) *Ο.Ι. Γ.Ε.ΟΙ. ΜΑΤΕΡΕΣ*

οφειλόμενα... τοῦ Ἰωάν. δ. α. Ἐξαρτήσαντες ἐν παλαιῇ
βασιλείᾳ... ἐν παντάρῳ... ἐν βύθῳ παλαιᾶ
ἀποδείγματα, ἦσαν τραγυῖαν. καὶ τὰ παρεξήρισ-
μεν ἄχρηστα.

- 5) Παραθέσατε λεπτομερή περιγραφήν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

[illegible]

Γ Γιώργιος Κ. Καραύης, Γ. Δ. Δασαγός. Η
 σύμφωνη αυτή έκθεση δώδ 15-12-69 66-
 99 8-2. 1970 - 32]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ